

VERKSAMHETSPLAN FÖR DEN LAGSTADGADE MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHETEN I SIBBO KOMMUN

Uppdaterad 20.5.2021

Svenska utbildningssektionen 8.6.2021

Innehållsförteckning

1. Utgångspunkter och riktlinjer för anordnande av morgon- och eftermiddagsverksamhet	3
2. Mål för verksamheten	3
3. Morgon- och eftermiddagsverksamhetens innehåll och planering av verksamheten	4
4. Principer för anordnande av morgon- och eftermiddagsverksamhet	4
4.1 Finansiering av verksamheten och fördelning av anslag	4
4.2 Verksamhetsplatser och -lokaler	5
4.3 Tidpunkt för verksamheten	5
4.4 Verksamhetsavgift	5
4.5 Information om verksamheten	5
4.6 Ansökan om plats och urvalskriterier	6
4.7 Barngruppens storlek	6
4.8 Ordning av transport	6
4.9 Servering av mellanmål	6
4.10 Säkerhets- och räddningsplan samt försäkringsfrågor	6
5. Personalen	7
5.1 Utredning av brottslig bakgrund hos ledarna	7
6. Samarbete och kommunikation	7
7. Utvärdering och uppföljning av den lagstadgade eftermiddagsverksamheten	8

1. Utgångspunkter och riktlinjer för anordnande av morgon- och eftermiddagsverksamhet

Med morgon- och eftermiddagsverksamhet avses handledd och planenlig verksamhet för elever inom den grundläggande utbildningen enligt kapitlet 8 a i lagen om grundläggande utbildning som en kommun kan anordna eller skaffa. I enlighet med vad som föreskrivs i 48 a § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning beslutar Utbildningsstyrelsen om målen för och det centrala innehållet i morgon- och eftermiddagsverksamheten. Verksamheten ska ordnas enligt dessa grunder samt enligt värdegrunden för den grundläggande utbildningen, som omfattar mänskliga rättigheter, jämlikhet, demokrati, bevarande av naturens mångfald och omgivningens livskraft samt tolerans för kulturell mångfald.

Om kommunen anordnar lagstadgad morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever, ska den erbjudas eleverna i årskurs 1 och 2 i alla skolor i kommunen samt i fråga om övriga årskurser till elever som tagits in eller förts över till specialundervisning i den omfattning som kommunen bestämmer. När verksamheten anordnas ska behoven hos de olika språkgrupperna beaktas. I Sibbo har det fattats beslut om att alla elever i årskurs ett och två som vill delta i verksamheten ska ges möjlighet till det på sitt eget modersmål. De elever som fått beslut om särskilt stöd kan delta i verksamheten från årskurs ett till årskurs sex.

Verksamheten kan anordnas på vardagar beroende på deltagarantalet till exempel mellan klockan 7.30 och 16.30. I Sibbo ska morgon- och eftermiddagsverksamhet ordnas alla skoldagar och åtminstone tre timmar per dag, med undantag för eventuella skoldagar som infaller på en lördag. **I Sibbo förläggs den lagstadgade verksamheten till eftermiddagen** eftersom behovet av verksamhet då är större än på morgonen och den lagstadgade timkvoten inte räcker till både för morgon- och för eftermiddagsverksamhet.

I Sibbo ansvarar kommunen för verksamheten i sin helhet. Kommunen kan ordna verksamheten själv eller köpa tjänster av offentliga eller privata serviceproducenter. Vid ordnandet av morgon- och eftermiddagsverksamhet kan tjänster av kommunens olika verksamhetsområden samt av övriga aktörer utnyttjas. Verksamheten ska ordnas och övervakas av en professionell och yrkeskunnig personal.

2. Mål för verksamheten

Det allmänna målet för morgon- och eftermiddagsverksamheten är att främja barnets allsidiga välbefinnande och hälsa och att erbjuda en trygg uppväxtmiljö för barnet före och efter skoldagen. Syftet med verksamheten är att stödja barnets uppväxt och utveckling, skapa en grund för goda fritidssysselsättningar samt stödja familjerna och skolan i deras fostrande arbete. Ett annat syfte är att förebygga riskfaktorer som uppkommer då barnen tillbringar fritiden ensamma eller utan tillsyn. Ytterligare ett syfte är att främja jämlikheten i samhället och förebygga utslagning. I morgon- och eftermiddagsverksamheten ska man även se till att verksamhetsmiljön är trygg och att barnen inte blir utsatta för mobbning, trakasserier eller våld.

3. Morgon- och eftermiddagsverksamhetens innehåll och planering av verksamheten

Morgon och eftermiddagsverksamheten har en egen innehållslig karaktär, för vilken mångsidighet, behovsriktning och frivillighet är utmärkande. Anordnaren och den som genomför verksamheten definierar och väljer detaljinnehållet och eventuella betoningar. Detaljinnehållet påverkas av de lokala förhållandena och utbudet, personalens styrkor, betoningarna och det praktiskt genomförbara. Innehållet måste bidra till att målen för verksamheten uppnås samt att grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten uppnås.

De innehållsmässiga helheterna i morgon- och eftermiddagsverksamheten har fastställts i grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen enligt följande:

- etisk utveckling och jämställdhet
- lek och samspel
- motion och utevistelse
- måltider och vila
- kultur och traditioner
- praktiska färdigheter och pyssel
- visuellt, musikaliskt, kroppsligt och verbalt uttryck
- mediekunskap
- vardagssysslor, livsmiljö och hållbar livsstil
- olika teoretiska och praktiska ämnen.

I morgon- och eftermiddagsverksamhet fokuserar man på barnets egna erfarenheter. Utgångspunkten för planeringen av verksamheten är de aspekter som anknyter till individen och den sociala gemenskapen samt till den sociala tillväxten. Målet är att erbjuda mångsidiga och stimulerande aktiviteter som beaktar barnets behov. Även skolans klubbverksamhet och grundläggande konstutbildning kan utgöra en del av barnets morgon- och eftermiddagsverksamhet. Ett samtal mellan barnet och verksamhetsledaren om vad för slags verksamhet som barnet finner intressant och som är till glädje för honom eller henne, påverkar det praktiska genomförandet av de olika delarna i innehållet.

Noggrannare beskrivningar av innehållet presenteras i den skolvisa läsårsplanen för morgon- och eftermiddagsverksamheten, som utarbetas årligen och som ingår i skolans läsårsplan.

4. Principer för anordnande av morgon- och eftermiddagsverksamhet

4.1 Finansiering av verksamheten och fördelning av anslag

Morgon- och eftermiddagsverksamheten finansieras genom den statsandel som kommunen beviljas, de månadsavgifter som tas ut av vårdnadshavarna samt eventuella andra anslag som kommunen beviljar.

För att ordna morgon- och eftermiddagsverksamheten reserveras anslag skolvis. Då en utomstående part ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet betalar kommunen en månatlig ersättning som baserar sig på det antal deltagare som den utomstående parten på förhand meddelat och som berättigar till fullt stöd.

4.2 Verksamhetsplatser och -lokaler

Undervisningschefen beslutar om platserna där morgon- och eftermiddagsverksamheten ordnas. Morgon- och eftermiddagsverksamheten kan ordnas i skolans lokaler eller i andra verksamhetsmiljöer eller lokaler som är lämpliga för verksamheten. Kommunen är skyldig att se till att de lokaler och den utrustning som används är säkra. Då lokalens säkerhet bedöms ska man beakta att lokalen är tillräckligt stor för barngruppen. Verksamhetsmiljön ska stödja att de mål som ställts upp för verksamheten uppnås, och då verksamheten planeras ska man utöver trygghetsaspekten även beakta verksamhetens natur och syfte, barnets intressen och verksamhetens mångsidighet. I Sibbo har det fattats beslut om att morgon- och eftermiddagsverksamheten kan ordnas i skolans utrymmen eller i lokaler i närheten av skolan som uppfyller ovannämnda kriterier.

4.3 Tidpunkt för verksamheten

I Sibbo sker den lagstadgade verksamheten på eftermiddagen. Det ordnas i genomsnitt tre timmar verksamhet per dag från den tidpunkt då barnens skoldag slutar. För den tid som överskrider tre timmar fastställer skolan omfattningen av verksamheten. I omfattningen av verksamheten ska barngruppens storlek beaktas (punkt 4.7). Skolan beslutar också själv om ordnandet av morgonverksamheten och om verksamhetstiden. Morgon- och eftermiddagsverksamhet ordnas endast under läsårets arbetsdagar.

4.4 Verksamhetsavgift

Bildningsutskottet beslutar om verksamhetsavgifterna och avgiftsprinciperna för morgon- och eftermiddagsverksamheten. Avgifterna och avgiftsprinciperna finns på kommunens webbplats.

4.5 Information om verksamheten

Wilma är kommunens officiella informationskanal mellan hemmet och skolan. Skolorna informerar vårdnadshavarna om ärenden som rör morgon- och eftermiddagsverksamheten både genom notiser och vanliga meddelanden. Skolorna upprätthåller inga andra informationskanaler, t.ex. WhatsApp-grupper eller e-postlistor.

4.6 Ansökan om plats och urvalskriterier

Sibbo kommun ordnar frivillig morgon- och eftermiddagsverksamhet för alla elever i årskurs ett och två. En elev som har ett beslut om särskilt stöd får delta i verksamheten ända till årskurs sex. Rektorn fattar beslut om de elever som antas till skolans eftermiddagsverksamhet.

Ansökan till verksamheten ska göras varje läsår. Information om ärenden som rör ansökan ges via Wilma och på kommunens webbplats. Man kan ansöka till verksamheten även utanför ansökningstiden.

4.7 Barngruppens storlek

För färre än åtta barn ordnas ingen morgon- och eftermiddagsverksamhet, utan i sådana fall flyttas barnen till en sådan skola som ordnar verksamhet. Om antalet barn som deltar i den lagstadgade eftermiddagsverksamheten är färre än åtta men det är omöjligt att ordna verksamheten på en annan plats eller det är dyrare, kan mindre gruppstorlekar godkännas.

Barngruppens storlek påverkar även huruvida skolan kan erbjuda mer lagstadgad eftermiddagsverksamhet än tre timmar/dag. För de överskridande timmarnas del beslutar skolan om ordnandet av verksamheten. För att verksamhet ska kunna ordnas mer än tre timmar/dag ska det finnas minst fem barn som deltar i verksamheten.

4.8 Ordnande av transport

Skolskjutsprinciperna inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i Sibbo kommun finns på kommunens webbplats.

4.9 Servering av mellanmål

Skolan serverar mellanmål till de elever som deltar i den lagstadgade eftermiddagsverksamheten. Avsikten med mellanmålet är att hjälpa eleverna att orka hela skoldagen. Rätten till mellanmål är inte subjektiv för de elever som deltar i verksamheten, vilket betyder att den som ordnar verksamheten får avgöra tidpunkten för servering av mellanmålet. Man strävar efter att servera mellanmålet vid en tidpunkt som är lämplig med tanke på skolmaten och eftermiddagsverksamheten.

4.10 Säkerhets- och räddningsplan samt försäkringsfrågor

De elever som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten är olycksfallsförsäkrade på samma villkor som skoleleverna. Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska även inkluderas i skolornas säkerhets- och räddningsplaner. Ansvarsområdena i räddningsplanen ska nämnas skilt för morgon- och eftermiddagsverksamhetens del, eftersom hela skolpersonalen inte är på plats under morgon-

och eftermiddagsverksamhetens verksamhetstider. Det lönar sig också att ha skilda räddningsövningar för morgon- och eftermiddagsverksamheten.

5. Personalen

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska ha ett tillräckligt antal behöriga, kunniga och professionella ledare. Sedan hösten 2009 har morgon- och eftermiddagsverksamheten kunnat ledas av en person som avlagt en i lagen fastställd examen som ger behörighet för att fungera som ledare för morgon- och eftermiddagsverksamhet. Rekommendationen är att åtminstone en av ledarna i varje barngrupp inom morgon- och eftermiddagsverksamheten uppfyller behörighetskraven. Kunnandet och lämpligheten som förutsätts av hjälpledare kan arrangören fastställa.

I morgon- och eftermiddagsverksamhet som skolan själv ordnar är uppgiftsbeteckningen ledare för morgon- och eftermiddagsverksamhet. Utomstående serviceproducenter kan vid behov använda andra beteckningar. Om det finns flera ledare på samma verksamhetsställe, är det skäl att utse en ansvarig ledare.

Ledaren har i uppgift att

- planera och leda verksamheten och ansvara för barngrupperna
- genomföra verksamhetsplanen
- delta i gemensamma möten
- uppdatera sina yrkeskunskaper.

5.1 Utredning av brottslig bakgrund hos ledarna

Anordnaren av verksamheten ansvarar för att ledarna för morgon- och eftermiddagsverksamheten är behöriga och att de visar upp ett straffregisterutdrag (Lag om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn 504/2002). Rektorn ansvarar för att brottsbakgrunden hos personerna som leder verksamheten har utretts på detta sätt.

6. Samarbete och kommunikation

I Sibbo bedrivs ett aktivt samarbete mellan hem och skola även beträffande morgon- och eftermiddagsverksamheten. Kommunikationen sköts i huvudsak via Wilma.

Nödvändiga uppgifter om barnen delges arrangörerna av eftermiddagsverksamheten och vice versa, förutsatt vårdnadshavarna har gett sitt samtycke därtill. Informationsförmedlingen mellan eftermiddagsverksamheten och skolan kan skötas enligt samma princip. Alla parter ska iaktta förordningarna som gäller tystnadsplikt och sekretess.

Vid behov kan man även morgon- och eftermiddagsverksamhetens personal delta i behandlingen av ärenden som hänför sig till stödande av barnens skolgång och lärande. När ett ärende som gäller en enskild elev behandlas i en expertgrupp som tillsätts från fall till fall, kan det ibland vara nödvändigt att ledaren för eftermiddagsverksamheten deltar i mötet. I detta fall ska man av eleven eller vårdnadshavaren begära ett särskilt skriftligt medgivande till att en representant för eftermiddagsverksamheten deltar i gruppens arbete. Att morgon- och eftermiddagsverksamhetens personal deltar i elevvården baserar sig alltså på ett avtal med vårdnadshavarna.

7. Utvärdering och uppföljning av den lagstadgade eftermiddagsverksamheten

Enligt lag ska kommunen utvärdera eftermiddagsverksamheten som den ordnar eller skaffar på annat sätt. Kommunen är också skyldig att delta i extern utvärdering. Utvärderingsresultaten är offentliga. Varje år görs en gemensam utvärdering av hur verksamhetens mål har uppnåtts och om verksamhetens kvalitetsnivå. Målet med utvärderingen är att främja och utveckla förutsättningarna för och det praktiska genomförandet av eftermiddagsverksamheten.

Verksamheten utvärderas varje läsår och utvärderingen antecknas i morgon- och eftermiddagsverksamhetens läsårsplan.

Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamheten

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/131414_grunderna_for_morgon_och_eftermiddagsverksamheten_inom_grundlaggande_utbildningen_2011.pdf